

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Leto XXVII. Štev. 10 (850)

T R S T - 20. junija 1975

150 lir

Zmaga

Ponovimo najprej, kar se je zgodilo na teh zadnjih upravnih volitvah. Italijanski in tuji tisk brez slepomišljenja priznava nekaj preprostih resnic, ki kažejo, v kakšni meri je v Italiji prišlo do stvarnega premika na levo: Komunistična partija je povečala svoje glasove na preko 11 milijonov in predstavlja danes eno tretjino celotnega volilnega telesa. Niti en odstotek je ne ločuje od krščanske demokracije, ki je močno izgubila in tako plačala za svojo nesposobnost vladanja, brezperspektivnost njene politike "križarskih vojn" in razbijanja enotnosti. Socialisti so prav tako napredovali, čeprav ne tako mogočno kot KPI. Levica je močno utrdila svoje pozicije v "rdečih deželah",

jejo, da se KPI predstavlja kot temeljna sila obnove tudi v naši deželi.

V Beneški Sloveniji, kjer so demokristjani tri desetletja imeli brezobzirno škarkje in platno v rokah in s tankimi rezinami delili grenki kruh izseljevanja našim ljudem, katerim še slovensko govoriti niso dovolili, so začele padati njene trdnjave. Preporod beneških Slovencev se nezadržno nadaljuje. Enotne napredne liste so iztrgale iz rok krščanski demokraciji občine kot so slovenski Grmek, Strednje, Ahten, medtem ko so resno ogrozile premoč v občinah, kot sta Brdo in Špeter Slovenov. Če bi naši izseljenci mogli priti iz Švice in Nemčije, bi tudi te občine drugače zadihale. Pa drugič.

Nad 11 milijonov glasov za KPI napredovanje levice in poraz DC

katerim se pridružuje še četrta - Ligurija. V severni Italiji in v vseh velikih italijanskih mestih (od Turina do Milana, Benetk in Neaplja, Rima in Cagliarija, da o Genovi, Bologni, Reggio Emiliji in Firencah ne govorimo) je KPI na prvem mestu in odločno nadkriljuje krščansko demokracijo. V večini teh mest so možne skupne levičarske uprave, vsekakor pa novo politično vzdušje, ko demokristjanom ne bo več mogoče delati to, kar so lahko delali doslej.

Ta velik preobrat italijanske politike, leto dni po zmagovitem referendumu, dokazuje predvsem nekaj pav tako preprostih resnic. Italijansko ljudstvo je jasno povedalo, da brez KPI in milijonov delavcev, ki jih ta stranka predstavlja, ni mogoče spremeniti družbe, niti ni mogoče resno in pošteno upravljati javnih ustanov. Poleg delavstva se v KPI izraža moč mladih rodov in kulture, dijakov ter izobražencev, ki dajejo italijanski levici nov pomemben pečat.

V naši deželi je volilni rezultat prav tako navdušujoč. Nismo "rdeča" dežela, vendar lahko zapišemo, da smo vsekakor "bolj rdeča, kot prej". Dokazov ne manjka, od Cervignana do obnove "rdečega pasu" okoli Trsta. To so zmage, ki potrju-

Če je danes v Benečiji nekaj naprednih in, zakaj, ne, bolj domačih, uprav, kjer sedijo - po tolikih desetletjih - Slovenci, je to zasluga enotne politike komunistov, socialistov in neodvisnih katoličanov, domačih duhovnikov, ki so protagonisti tega prepoda, ki ni samo politični, temveč tudi narodni.

Na Goriškem je levica zavzela več občin in potrdila napredne uprave v Sovodnjah in Doberdolu, KPI pa je okrepila svoje zastopstvo tudi v goriškem občinskem in v pokrajinskem svetu, kjer ni več svetovalke Slovenske skupnosti, kar pomeni, da predstavlja slovensko prebivalstvo prav komunist Bratina in socialist Bukovec.

Na Tržaškem je KPI v zaletu, ki so ga dali mladi, a ne samo mladi, dosegla več kot 62 tisoč glasov in več kot 28 odstotkov. Levičarske koalicije so zavzele Repentabor in potrdile upravo v Zgoniku, v Nabrežini je KPI najmočnejša stranka (31%). Ustvarila je resno možnost napredne ljudske uprave s socialisti in SS. To bi bil toliko pričakovani konec demokristjanskega monopola v tej občini, konec dolgomesečnih kriz, paralize in špekulacij.

STOJAN SPETIČ

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naši predlogi

Naša zmaga navdušuje tiste, ki so k njej pripomogli, druge pa vznemirja. Toda zaradi te zmage so lahko zaskrbljeni samo nasilneži, korumpiranci in špekulanti.

Izogniti se moramo zgrešenim korakom. Držati moramo obljube, ki smo jih dali tudi med volilno kampanjo. Odgovorno moramo nadaljevati po poti enotnost ljudskih sil. Izvajati moramo sklepe naših kongresov.

Položaj, kateremu gremo naproti, je vse prej kot enostaven. Obstoječi gospodarski krizi se pridružujejo manevri nekaterih gospodarskih krogov.

Kakšen je politični okvir, ki se odpira v tržaški pokrajini?

Krščanska demokracija ponovno predlaga obnovitev levega centra tako v pokrajinskem kot v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu.

Toda formula levega centra je obrabljena, nihče več se ne navdušuje zanjo, niti tiste stranke, ki naj bi ga sestavljale.

Že na samem začetku moramo imeti pred očmi dejstvo, da je levi center izšel iz volitev oslavljen. Tudi številčno. Prej je na pokrajini lahko računal na 13 od 24 svetovalcev, danes bi lahko računal kvečjemu na 16 od 30 svetovalcev, prej je razpologal s 54% glasov, danes bi razpolagal z eno točko manj.

Tudi odnosi med različnimi strankami so neugodni. To potrjujejo polemike med Slovensko skupnostjo in krščansko demokracijo, med krščansko demokracijo in socialisti, med SS in PSI. Zlasti med volilno kampanjo so polemike zadobile zelo oster ton.

Ali je mogoče, da bi se danes ponovno sporazumeli kot da se ni nič zgodilo in brez vsake spremembe pri izbirah ter v odnosih z nami?

Kakšno naj bo naše zadržanje?

1. Upoštevati je treba dejstvo, da so se določene stvari spremenile, čeprav, kot kaže, krščanska demokracija tega ne upošteva, kar dokazuje že to, da ponovno govori o levem centru in še naprej odklanja sodelovanje s KPI.

2. Takoj je treba predlagati ustanovitev enotnih demokratičnih uprav, tako tam, kjer imamo večino kakor tam, kjer ima večino DC. Ta predlog je treba nasloviti vsem demokratičnim silam, tako v Repentabru kot v Dolini, tako v Miljah in Zgoniku, kot v Nabrežini in na pokrajini. Pri tem ne gre za to, da bi govorili o vnaprej določenih formulah, govoriti je treba o odprtih vprašanjih, o možnih programskih konvergencah ter šele nato preiti k pogovoru o upravnih odločitvah.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nad 11 milijonov glasov za KPI

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Dolini in Miljah je KPI prejela absolutno večino blizu 53%, skupaj s socialisti pa večine, ki dosejajo dve tretjini svetovalcev in torej trdne, politično neoporečne uprave.

V Trstu, na pokrajini, bo KPI imela 9 svetovalcev, medtem ko je demokristjanov deset. Če bi tako glasovali tudi za tržaško občino (kjer tokrat ni bilo volitev. Op. ured.), bi imeli sedaj 15 svetovalcev ali celo 16!

Tudi na Tržaškem se je, posebno med Slovenci, še enkrat pokazal močan premik na levo in torej dokaz navezanosti in zaupanja Slovencev za politično perspektivo KPI. V vseh slovenskih vaseh in zaselkih ima KPI - kljub mešani narodnostni sestavi v nekaterih primerih - absolutno večino glasov. Od Bazovice do Mačkolj, od Korošcev nad Miljami do nabrežinskega Krasa.

Radujemo se, torej, tovariši, za zmago. Toda istočasno mislimo na nove odgovornosti, katerim gremo nasproti, nadaljujmo trezno politiko odprtosti in enotnosti, ki so nas tako nagradili.

Dejstvo, da je slovenska mladina med 18. in 21. letom skoraj plebiscitarno oddala svoj glas za KPI, pomeni, da stojimo pred resnimi političnimi in organizacijskimi nalogami. Okrepiti moramo njeno zaupanje in dokazati, da smo ga - kot doslej, in še bolj kot prej - vredni.

Zadovoljni smo za uspehe socialističnih tovarišev, ker dokazujejo, da njihovi volilci cenijo politiko enotnosti in sporazumevanja na levo, odklanjajo pa - kot dokazuje padec glasov SS - vsak poskus oživljanja antikomunizma ali ideoloških pregrad iz časov hladne vojne. Prav tako so slovenski volilci nedvoumno dokazali, da niso odobrili levosredinskega podrejanja politiki demokristjanov, medtem ko - v celoti - cenijo politiko antifašistične enotnosti in odprto dialektiko naprednih sil. Dokazali so, da cenijo politiko enotnosti med Slovenci in demokratičnega zavezništva z italijanskimi naprednimi silami.

Povsod, kjer smo komunisti potrdili svojo politiko in zmagali z absolutno večino glasov, ne nameravamo biti sami na oblasti. Potrjujemo torej, v celoti in z enakim prepričanjem, potrebo in željo po najtesnejšem zavezništvu in sodelovanju s tovariši socialisti, obenem pa ne izključujemo možnosti še večjega odprtja in sporazumevanja z drugimi demokratičnimi silami.

Borbeni rezultat volitev med Slovenci, od Benečije do miljskih hribov, dokazuje namreč, da enotnost in strnjnost na levi zmagujejo in v tem širokem pluralističnem okviru je dovolj mesta za "Slovensko skupnost", če se bo znala otresti "obveznega odnosa" z demokristjani, uveljavila do njih svojo samostojnost v odločanju in okrepila poskus obnove in v njenem primeru pomeni poudarjanje enotnih nastopov, antifašizma in opuščanje protikomunistične diskriminacije. Možnosti, da ta nov, zaželjeni dialektični

odnos, za katerega komunisti odkrite ponujamo roke, obstajajo in jih lahko preverimo. V Nabrežini in v Dolini, v upravi Gorske skupnosti za Kras, toda prav tako - zakaj pa ne? - tam, kjer smo trdno ja upravi, kot v Zgoniku in Repentabu. Odkrito sodelovanje, v nekaterih primerih v zavezništvu, drugje pa z različnimi oblikami sodelovanja programatičnega značaja, je možno povsod.

Prepričani smo, da s tem predlogom, ki ga lahko strnemo v formulah najtesnejšega zavezništva s socialisti in novim oblikah sporazumevanja s "Slov. skupnostjo", uresničujemo mandat, ki smo ga (vsi skupaj) prejeli od volilcev.

Bodimo torej zadovoljni, tovariši, vendar ne pozabimo, da so volitve samo etapa in preštevanje, spreminjanje družbe, v kateri živimo, pa terja vsakodnevnega dela, požrtvovalnosti in doslednosti. In organizacije.

Zato nasvidenje na praznikih tiska, na sestankih in zborovanjih, v občinah pri reševanju perečih vprašanj in uresničevanju naših programov. Predvsem pa nasvidenje v naših partijskih organizacijah, kjer je še vedno mesta za dobro misleče ljudi, ki so nam pripravljene dati - poleg zaupanja - tudi svoj osebni delovni prispevek. Že prve dni po zmagi 15. junija je več desetih mladih ljudi vstopilo v partijo.

Le tako naprej, tovariši.

Naši predlogi

(Nadaljevanje s 1. strani)

Preveriti je treba možne konvergenca, t.j. stične točke glede odprtih vprašanj krajevnih uprav in pokrajine:

1. gospodarska vprašanja;
2. vprašanja, ki so v zvezi z življenjskimi pogoji državljanov (socialno skrbstvo, javni prevozi, šolstvo, zdravstvo itd.);
3. vprašanja kompresorijev, ki bi jih morala reševati pokrajina sporazumno z okoliškimi občinami.
4. vprašanja demokracije, uporabe slovenskega jezika v javnih upravah.
5. vprašanja ki so v zvezi z zdravljenjem javnega življenja, odpravo klientelizma.
6. vprašanje antifašizma.

O vseh teh vprašanjih se moramo resno pomeniti. Stranke moramo vprašati, kakšna je njihova pripravljenost. Ko bomo to izvedali bomo lahko govorili o političnih razvrstitvah.

Določiti je treba nove odnose med demokratičnimi silami, ki naj odpravijo antikomunizem in okrepijo ljudsko enotnost. Če se bo to zgodilo, bo mogoče zajamčiti obstoj upravnih odborov s trdno podlago.

(Iz poročila, ki ga je imel tov. Rossetti, tajnik tržaške federacije, na današnjem zborovanju v Ljudskem domu v Trstu).

Spremenjena politična panorama

Volilni izidi so jasni. Velika večina državljanov se je izrekla za napredek, za preokret, za odprtje na levo. Krščanska demokracija, druge desničarske stranke so doživele neuspeh. Največji poraženec je Fanfani, ki se je zavzemal za "križarsko vojno" proti levici in v prvi vrsti proti komunistom.

Politična panorama Italije se je na volitvah temeljito spremenila. Velika večina italijanskega ljudstva je z glasovanjem potrdila svojo politično zrelost; potrdila je zvestobo demokraciji; potrdila je antifašizem.

KPI je v številnih deželah, pokrajinah in občinah postala odločilna sila, najmočnejša stranka. Na prvem mestu je v Rimu, Milanu, Torinu, Genovi, Neaplju, Firencah, Benetkah, Anconi, Perugia, v Bologni, kjer je bila na prvem mestu že prej, in v številnih drugih krajih.

Blesteč uspeh KPI in znatno napredovanje socialistov in drugih demokratičnih ljudskih sil odpira možnosti za sestavo leve uprave v deželi Liguria, še bolj utrjuje položaj v tako imenovanih "rdečih" deželah, pokrajinah in občinah, daje možnost za sestavo levih uprav v velikih mestih, kot npr. v Torinu, Firencah, Pisi, Cremoni, Spezii Piacenzi, Vercelliu in v pokrajinah: Milano, Torino, Genova, Benetke, Ancona, Spezia, Savona, Vercelli, Massa Carrara, Cosenza, Cagliari in mogoče še kje drugje (V trenutku, ko sestavljamo ta zapis še niso znani dokončni izidi. Op. Ured.).

Navajamo nekaj primerov. V Lombardiji, je KPI dobila 25 sedežev v deželni svet, prej jih je imela 19, v Piemontu je uspeh še večji, saj je prejela 22 sedežev (prej jih je imela 13), V Liguriji je prejela 16 sedežev (prej jih je imela 13), v Venetu 14 (prej 9), v deželi Emilia-Romagna 26 (prej 24), v Toskani 25 (prej 23), v deželi Umbria 14 (prej 13), v deželi Marche 15 (prej 14), v Laziu 21 (prej 13 - izredno velik korak naprej!), v deželi Molise 6 (prej 5), v deželi Abruzzo 13 (prej 10), v deželi Campania 16 (prej 13), v deželi Puglia 15 (prej 14) v deželi Lucania 9 (prej 7), v deželi Calabria pa je ostalo stanje nespremenjeno, t.j. KPI je ohranila svojih 10 sedežev v deželni svet.

Stanje socialistične stranke - PSI pa je naslednje: Piemont 8 sedežev, prej 5 sedežev (odslej dalje navajamo število sedežev v prejšnji mandatni dobi v oklepaju. Op. Uredn.), Lombardia 11 (9), Liguria 5 (4), Veneto 8 (5), Emilia-Romagna 4 (3), Toskana 4 (3), Umbria 4 (3), Marche 4 (3), Lazio 6 (4), Molise 3 (3), Abruzzo 4 (3), Campania 6 (7), Puglia 5 (5), Lucania 4(4), Calabria 6 (6).

In sedaj stanje krščanske demokracije - DC: Piemont 20 (20), Lombardia 32 (36), Liguria 13 (14), Veneto 31 (28), Emilia - Romagna 13 (14), Toskana 15 (17), Umbria 9 (9), Marche 16 (17), Lazio 20 (18), Molise 16 (16), Abruzzo 18 (20), Campania 23 (25), Puglia 21 (22), Lucania 13 (14), Calabria 17 (17).

Pokrajinske volitve

TRŽAŠKA POKRAJINA

Stranke	Volitve 1970			Volitve 1975		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	sedeži
KPI	47.436	22,5	6	62.282	28,5	9
MSI	22.056	10,5	3	24.871	11,3	3
PSI	11.976	5,7	1	18.803	8,7	3
SS	6.994	3,3	1	6.300	2,9	1
MIT	4.642	2,2	-	4.984	2,2	1
DC	69.943	33,1	8	69.244	31,7	10
PRI	7.899	3,7	1	10.637	4,8	1
PLI	17.485	8,3	2	11.157	5,1	1

GORIŠKA POKRAJINA

Stranke	Volitve 1970			Volitve 1975		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	sedeži
KPI	22.203	24,5	6	32.556	31,7	8
PRI	2.040	2,2	-	3.387	3,3	1
MSI	4.767	5	1	5.700	5,5	1
PSDI	8.159	8,6	2	7.353	7,2	2
PSI	8.582	9	2	11.307	11	3
SS	2.937	3,1	1	2.970	2,9	-
DC	37.387	39,4	10	36.821	35,8	9
PLI	4.303	4,5	1	2.647	2,6	-

VIDEMSKA POKRAJINA

Stranke	Volitve 1970			Volitve 1975		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	sedeži
KPI	52.912	16,19	5	74.300	20,84	6
MSI	17.106	5,23	1	18.696	5,24	2
SOC.IND.	-	-	-	2.158	0,61	-
PRI	7.197	2,20	-	7.324	2,5	-
PSDI	39.994	13,23	4	31.119	8,73	3
PSI	42.692	13,7	4	54.844	15,38	5
UN.POP.	-	-	-	4.180	1,17	-
PLI	11.607	3,55	1	6.555	1,84	-
MOV. FR.	-	-	-	10.660	2,99	1
DC	146.075	44,69	14	146.691	41,14	13

Izidi deželnih volitev v Italiji

STRANKE	DEŽELNE VOLITVE 1970		DEŽELNE VOLITVE 1975	
	število glasov	%	število glasov	%
KPI	7.586.983	27,9	10.149.135	33,4
DC	10.303.236	37,9	10.707.682	35,3
PSI	2.837.451	10,4	3.636.647	12,0
PSDI	1.897.034	7,0	1.700.983	5,6
PRI	787.011	2,9	961.106	3,2
PLI	1.290.715	4,7	749.749	2,5
MSI	1.424.807	5,2	1.951.011	6,4
PDUP	-	-	417.725	1,4
DRUGI	29.482	0,1	70.769	0,2

Primerjava volilnih izidov v deželi Furlaniji-Juljski krajini

STRANKE	Pokrajinske 1970		Politične 1972		Deželne 1973		Pokrajinske 1975	
	Glasovi	%	Glasovi	%	Glasovi	%	Glasovi	%
KPI	148.610	18,9	168.147	20,2	166.018	20,9	211.929	24,84
DC	323.882	41,1	360.031	43,2	315.198	39,7	322.246	37,77
PSI	83.824	10,6	91.306	10,9	97.259	12,2	113.671	13,32
PSDI	83.896	10,6	70.439	8,4	64.959	8,2	66.738	7,82
PRI	20.267	2,6	22.581	2,7	21.306	2,7	25.767	3,02
PLI	39.099	5,0	35.232	4,2	28.883	3,6	23.024	2,70
MSI - DN	49.036	6,2	63.814	7,7	59.585	7,5	56.282	6,60
Slov. skupnost	9.931	1,3	-	-	10.185	1,3	9.270	1,08
Mov. Friuli	-	-	-	-	23.648	3,0	12.048	1,52
MIT	4.642	0,6	-	-	4.864	0,6	4.984	0,53
Razne	-	-	6.306	0,7	2.068	0,3	6.338	0,80
SKUPNO	787.432	100,0	834.493	100,0	793.793	100,0	853.197	100,0

Politični zemljevid dežele se je bistveno spremenil

Deželni tajnik KPI inž. Antonino Cufaro je izjavil, da ne more biti dvoma o tem, da se je politični zemljevid dežele bistveno spremenil z bleščečim uspehom komunistične partije in splošnim premikom na levo. Levica ima tako možnost, da bo opravljala nove občine in nadaljevala s politiko najširšega demokratičnega sodelovanja z drugimi političnimi silami.

Krščanska demokracija tudi v naši deželi plačuje za Fanfanijevo politiko in izgublja manj v tistih pokrajinah, kjer se je razlikovala od te linije. To nujno pogojuje bodočnost razmerja sil in politične perspektive tudi v deželnem svetu.

KPI se zaveda, da ji uspeh na teh volitvah nalaga nove in resne odgovornosti, ki pomenijo predvsem iskanje širokih sporazumov za izhod iz sedanje gospodarske in družbene krize.

Tajnik tržaške federacije KPI Giorgio Rossetti pa je izjavil, da je volilni rezultat najboljši, kar jih je KPI imela v Trstu v povojnem obdobju.

Zmaga leveice v Repentabru in dejstvo, da je KPI najmočnejša stranka v občini Devin-Nabrežina dokazuje, da je pravilna linija zadnjega kongresa partije.

Rezultat v Trst dokazuje - z ošibitvijo krščanske demokracije in desnice - da si prebivalstvo želi nove politike in premostitve starih formul.

Za veliki uspeh KPI gre zahvala predvsem mladini.

Pokrajinski tajnik KPI v Gorici, Tullio Paizza, je v zvezi z volilnimi izidi na Goriškem izjavil naslednje:

"Volilni rezultati sami in brez slehernega komentarja dokazujejo očiten poraz politične linije nestrpnosti, sektaštva in povratka k protikomunizmu, ki jo je krščanska demokracija hotela vsiliti deželi. Za vse je dobro, da je bila njena objestnost, ki je izvirala iz oblasti, zmanjšana. Državljeni so nakazali pot, po kateri je potrebno reševati odprta vprašanja. Ta pot vodi k soočanju, sodelovanju in k enotnosti, nikakor pa ne k tepežu in ideološkemu spopadu. Po tej poti lahko napredujemo v pokrajini Gorica s sestavljanjem novih demokratičnih uprav, ki bodo delovale v korist delavcev ter tako dokazale, da je mogoče državo upravljati na nov način.

Izreden uspeh KPI ter istočasen napredek leveice nakazujeta nove možnosti v tej smeri, se pravi ustvarjanja enotnosti širokih ljudskih sil. Volitve so krajevnim upravam nakazale takšno izbiro. Pokazale pa so tudi protifašistično in omikano tradicijo naše pokrajine, vrednote, ki jih je potrebno razviti do kraja.

Naše zadovoljstvo je popolno, kar se tiče volilnih rezultatov v slovenskih vaseh. To je sad dolgoletnega enotnega prizadevanja.

KPI se zahvaljuje volivcem za zaupanje ter izraža priznanje vsem organizacijam, tovarišem, prijateljem in somišljenikom, ki so s svojim delom in žrtvovanjem omogočili dosego takšnega uspeha."

Občinske volitve

MILJE

Stranke	Občinske volitve 1970			Dežele volitve 1973		Občinske volitve 1975		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	glasovi	%	sedeži
KPI	4.544	50,0	16	4.709	50,7	5.242	53,2	17
PRI	314	3,4	1	379	4,1	472	4,8	1
PSI	445	4,9	1	499	5,4	700	7,1	2
DC	2.825	31,1	10	2.528	27,2	2.597	26,4	8
PSDI	509	5,6	1	386	4,2	442	4,5	1
PLI	451	5,0	1	287	3,1	343	4,0	1

DOLINA

Stranke	Občinske volitve 1970			Deželne volitve 1973		Občinske volitve 1975		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	glasovi	%	sedeži
KPI	1.811	48,4	10	1.948	49,1	2.248	52,7	12
PRI	—	—	—	78	2,0	74	1,7	—
PSI	267	7,2	1	349	8,8	458	10,7	2
SS	764	20,4	4	688	17,3	616	14,4	3
DC	731	19,5	4	628	15,8	648	15,3	3
PSDI	168	4,5	1	125	3,2	149	3,6	—
PLI	—	—	—	48	1,2	68	1,6	—

DEVIN - NABREŽINA

Stranke	Občinske volitve 1970			Deželne volitve 1973		Občinske volitve 1975		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	glasovi	%	sedeži
KPI	1.223	25,7	6	1.341	26,1	1.734	31,0	7
SS	753	15,8	3	808	15,7	660	11,8	2
MSI	187	3,9	—	317	6,2	305	5,4	1
PSI	439	9,2	2	512	10,0	582	10,4	2
PSDI	281	5,9	1	214	4,2	316	5,6	1
PRI	124	2,6	—	120	2,3	186	3,3	—
PLI	106	2,2	—	173	3,4	188	3,4	—
DC	1.651	34,7	8	1.626	31,6	1.623	29,1	7

ZGONIK

Liste	Občinske volitve 1970			Deželne volitve 1973		Občinske volitve 1975		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	glasovi	%	sedeži
Napredna lista	378	53,2	12	435	43,9	542	57,2	12
Slov. Skupnost	333	46,8	3	273	27,5	274	29	3
DC	—	—	—	63	6,4	131	13,8	—

REPENTABOR

Listi	Občinske volitve 1970			Deželne volitve 1973		Občinske volitve 1975		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	glasovi	%	sedeži
Napredna lista	149	45,5	3	149	31,6	255	63,2	12
Slov. skupnost	179	54,5	12	132	28,0	148	36,8	3

GORICA

Stranke	Število glasov	
	1970	1975
KPI	2.692	5.116
PRI	719	1.495
MSI	2.449	2.811
PSDI	3.704	3.316
PSI	2.510	2.963
SS	1.684	1.684
DC	12.410	12.487
PLI	1.291	1.291

DOBERDOB

Liste	Število glasov	
	1970	1975
Lista občinske enotnosti	435	435
SS	309	232

SOVODNJE

Liste	Število glasov	
	1970	1975
Lista občinske enotnosti	587	552
SS	347	314

ŠTEVERJAN

Liste	Število glasov	
	1970	1975
Lista občinske enotnosti	197	200
SS	278	263

Izvoljeni na listah KPI

V pokrajinski svet v Trstu so bili izvoljeni naslednji kandidati KPI:

Boris Iskra, Paolo Nicolini, Ezio Martone, Pietro Panizon, Ester Pacor, Stelio Spadaro, Maurizio Pessato, Fabio Cante in Alojz Markovic.

V goriški pokrajinski svet so bili izvoljeni naslednji kandidati KPI:

Tullio Paizza, Silvino Poletto, Rizzi,

Sabbadini, Ivan Bratina, Bianca Marega, Brumat in Gallini.

V goriški občinski svet so bili izvoljeni naslednji kandidati KPI:

Nereo Battello, Gianna Bigi - Pirella, Vilma Brajnik - Corva, Boris Coceani, Italo Chiarion in Renato Zaleteu.

V svet občine Devin-Nabrežina so bili izvoljeni naslednji kandidati KPI:

Albin Škerk, Giorgio Depangher, Fragiaco, Zorka Legiša - Mervic, Livio Legiša, Stanka Mokole in Alojz Rogelja.

V svet občine Dolina so bili izvoljeni naslednji kandidati KPI:

Edvin Švab, Stojan Sancin, Drago Ota, German Švara, Guerrino Coretti, Rafael Tul, Guido Mikulich, Drago Slavec, Milan Kuret, Marjan Žerjul, Boris Mihalič in Zdravko Pavlič.

Izvoljeni na enotnih naprednih listah

Na Napredni listi v Zgoniku so bili izvoljeni:

Josip Guštin (dosedanji župan), Miloš Budin, dr. Stanko Budin, Albin Hrovatin, Anton Furlan, Albin Kralj, Marcel Doljak, Boris Simoneta, Alojzija Gerlanc - Svetlič, Srečko Orel, Jože Perčič in Janko Gruden.

Na Napredni listi občine Repentabor so bili izvoljeni naslednji kandidati:

Sonja Baiss - Marucelli, Vincenc Vodopivec, Dominik Bizjak, dr. Pavel Colja, Dušan Guštin, Karlo Križman, Albin Kutin, Ivana Metelko - Purič, Ivan Škabar (starejši), Ivan Škabar (mlajši), Alojz Škabar in Silvester Škabar.

Na listi Občinske enotnosti v Doberdobu so bili izvoljeni naslednji kandidati:

Andrej Jarc (dosedanji župan), Severin Devetak, Darij Legiša, Jože Ferfolja, Julko Gergolet, Mario Lavrenčič, Julko Lakovič, Jože Vizintin, Jože Jarc, Jordan Vizintin, Anamarija Peric - Gergolet in Olinto Zanier.

Na listi Občinske enotnosti v občini Sovodnje so bili izvoljeni naslednji kandidati:

Jože Češčut (dosedanji župan), Venko Devetak, Boris Černic, Dominik Juren,

Angel Petean, Emil Vižintin, Ivan Cotič, Iginio Marega, Vilko Fajt, Salomon Tomšič, Franc Petejan in Emil Tomšič.

Na listi Občinske enotnosti v Števerjanu so bili izvoljeni:

Ivan Humar, Rudi Korsič in Fran Komic.

POKRAJINSKE VOLITVE

VOLILNI IZIDI V PODEŽELJSKIH OBČINAH

VOLILNO OKROŽJE MILJE: KPI 3724 - MSI 249 - PSI 416 - SS 31 - MIT 109 - DC 1902 - PRI 336 - PSDI 344 - PLI 275 - Skupno 7.386

VOLILNO OKROŽJE DOLINA-BAZOVICA-ŽAVLJE: KPI 3983 - MSI 236 - PSI 700 - SS 779 - MIT 101 - DC 1217 - PRI 138 - PSDI 256 - PLI 117 - Skupno 7.337

VOLILNO OKROŽJE DEVIN-NABREŽINA-ZGONIK-REPENTABOR: KPI 2483 - MSI 417 - PSI 806 - SS 1048 - MIT 66 - DC 1783 - PRI 227 - PSDI 340 - PLI 230 - Skupno 7.400

XXVII. VOLILNO OKROŽJE -OPČINE-TREBČE-PADRIČE-GROPADALONJER: KPI 2400 - MSI 571 - PSI 295 - SS 532 - MIT 118 - DC 2243 - PRI 209 - PSDI 282 - PLI 233 - Skupno 7.180

VOLILNO OKROŽJE ZAGRAJ (Navajamo samo podatke iz občin Doberdob in Sovodnje:

DOBERDOB: KPI 489 - PRI 7 - MSI 10 - PSDI 9 - PSI 53 - SS 276 - DC 45 - PLI 2

SOVODNJE: KPI 382 - PRI 8 - MSI 8 - PSDI 44 - PSI 319 - SS 336 - DC 64 - PLI 5.

VOLILNO OKROŽJE FARA (Navajamo samo podatke iz občine Števerjan):

ŠTEVERJAN: KPI 162 - PRI 12 - MSI 12 - PSDI 18 - PSI 55 - SS 243 - DC 43 - PLI 2

MESTO GORICA: KPI 5116 - PRI 1495 - MSI 2811 - PSDI 3316 - PSI 2963 - SS 1684 - DC 12.487 - PLI 1291.

OMPOMBA UREDNIŠTVA - Ker smo podatke o volilnih izidih sestavili na osnovi prvih poročil, je možno, da se je vrnila kakšna netočnost. Že vnaprej prosimo za razumevanje.

Mladi volilci. Magda in Valter Husu s Proseka sta pred dnevi dopolnila 18 let

FESTIVAL DELA V DOLINI

Festival DELA v Dolini je imel velik uspeh, kljub temu, da vreme ni bilo povsem ugodno. Prireditev - začele so se v petek, 6. junija, končale pa v ponedeljek, 9. junija - se je udeležila velika množica. Na zborovanju so govorili tovariši inž. Antonino Cuffaro, prof. Boris Iskra in Edvin Švab. Festival je priredila delinska sekcija KPI

Med nastopom folklorne skupine "Stu ledi" je začelo deževati, toda tako nastopajoči kot gledalci so vztrajali...

Na festivalskih prireditvah so nastopili: Slovensko amatersko gledališče iz Trsta, ki se predstavilo z Brechtovim delom "Izjema in pravilo", pihalni godbi iz Brega in Ricmanj, pevski zbori iz Boršta, Boljunca, Domja in Doline in tržaška folklorna skupina "Stu ledi"

Koncertu in zborovanju je sledila prosta zabava

Moški pevski zbor Valentin Vodnik iz Doline, ki ga vodi Ignacij Ota, je izvajal izbor partizanskih pesmi ob spremljavi gojencev dolinske podružnice šole Glasbene matice (leva slika), mešani pevski zbor Slovenec

iz Boršta, ki ga vodi Drago Petaros, pa je izvajal tudi narodne pesmi (slika na desni). Vsem, ki so pripomogli k uspehu festivala in vsem obiskovalcem se toplo zahvaljujemo

Dve desetletji beograjske deklaracije

Drugi junij 1955 je bil vsekakor eden najvažnejših datumov v jugoslovansko-sovjetskih odnosih. V Beogradu je bila podpisana deklaracija vlad FLRJ in ZSSR, ki je označila normalizacijo odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo po večletni redukciji teh odnosov na vseh področjih in odprla vrata v obdobje uspešnega, raznovrstnega in vedno obsežnega sodelovanja med tema socialističnima državama.

Dvajset let po podpisu tega dokumenta razmišljamo o njem predvsem zavoljo njegovega izredno pozitivnega vpliva na odnose med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo pa tudi zavoljo njegove velike aktualnosti. V minulih dveh desetletjih so politični predstavniki Jugoslavije in Sovjetske zveze podpisali še vrsto drugih zelo pomembnih izjav, sporazumov in drugih dokumentov iz katerih so razvidni razvoj in cilji jugoslovansko-sovjetskih odnosov in ki so sčasoma izredno razširili možnosti za vsestransko izboljševanje teh odnosov. Med njimi je zlasti pomembna deklaracija o donosih ZKJ in KP SZ, podpisana že leta 1956 v Moskvi, potem skupna jugoslovansko-sovjetska izjava iz leta 1965, prav tako pa tudi dokumenti iz najnovejšega obdobja, skupna izjava Tito-Brežnjeva z dne 25. septembra 1971 in sporočila o jugoslovansko-sovjetskih pogovorih na najvišji ravni v letu 1972 in 1973. Vsak izmed teh dokumentov je imel velik pomen za razvoj posameznih posebnih sektorjev jugoslovansko-sovjetskega sodelovanja ali pa za odnose nasplošne med tema državama v posameznih obdobjih. V tem kontekstu gre beograjski deklaraciji posebno mesto, ker je njeno delovanje potekalo vzporedno z vsemi temi novimi dokumenti, ki so zasnovani na beograjski deklaraciji in jo vključujejo kot eno glavnih opor in kažipotov uspešnega razvoja jugoslovansko-sovjetskih odnosov.

Beograjska deklaracija dolguje svojo izredno vitalnost dejstvu, da sta Jugoslavija in Sovjetska zveza v tem dokumentu proklamirali vrsto načel, ki vedno bolj postajajo del splošne dediščine socializma in boja za enakopravnost, za principe nedeljivosti miru, priznavanja in razvijanja miroljubne koeksistence ne glede na ideološke razlike v družbenih sistemih, torej za principe, za katere so borijo vse progresivne sile sveta in si prizadevajo da bi jih vsepovsod sprejeli in univerzalno uporabljali. Beograjska deklaracija je proglasila tudi načelo "vzajemnega spoštovanja in nevmešavanja v notranje zadeve iz kakršnihkoli razlogov - ekonomske politične ali ideološke narave, ker so vprašanja notranje ureditve, različnih družbenih sistemov in različnih oblik socialističnega razvoja izključno stvar posameznih narodov oziroma držav". Gre torej za principe, ki so splošno pomembni tako za svet socializma kakor za odnose socialističnih držav, zlasti ker bi se takšni

odnosi morajo še posebej uspešno razvijati med komunističnimi partijami in socialističnimi državami.

V okviru zgodovinskih dogajanj jugoslovansko-sovjetski odnosi v preteklih dveh desetletjih niso vedno enakomerno napredovali, vendar so načela, vgrajena z beograjsko deklaracijo in s kasnejšimi dokumenti v njihovo osnovo, omogočila, da smo občasne težave, konflikte ali zastoje premagali in da se nadaljuje pozitiven razvoj teh odnosov. Sedanjio situacijo jugoslovansko-sovjetskih odnosov označuje že nekaj let neprekinjeno in plodno sodelovanje, srečanja, široka izmenjava mnenj in izkušenj, visoka stopnja ekonomskega sodelovanja, kar vse potrjuje življenjskost teh dokumentov kot dolgoročne in nezamenljive osnove odnosov med obema državama.

Povedati kaže tudi to, da so načela beograjske deklaracije imela še znatno

širši pozitiven vpliv in izražala znatno širše realne potrebe socialističnih borcev v svetu. Različne razmere in oblike boja, ki ga vodijo napredne sile v sodobnem svetu, dajejo nove vsebine in zahtevajo nove oblike sodelovanja, povezovanja in vzajemne podpore, pomoči in resnične solidarnosti. Slika sveta se danes globoko razlikuje od tiste, pred katero sta se znašla delavsko in komunistično gibanje nekaj desetletij nazaj. Danes se soočamo z zelo širokimi in raznovrstnimi izkušnjami boja za socializem, zato se morajo sodelovanje in odnosi socialističnih držav in komunističnih partij zasnovati in razvijati na podlagi spoštovanja neodvisnosti, samostojnosti, enakopravnosti, nevmešavanja v notranji razvoj in politiko drugih, na pravici vsakega naroda do svobodne izbire poti svojega razvoja kakor tudi na odgovornosti vsakega revolucionarnega gibanja pred lastnim delavskim razredom in narodom. Dejstvo, da so vsa ta načela in ideje o odnosih in sodelovanju med socialističnimi državami inspirirali in izoblikovali beograjsko deklaracijo je povzročilo, da je očitno še dandanes aktualna in dejavna v svetu socializma.

"KOMUNIST"
(2.6.1965)

O odnosih med komunisti Italije in Jugoslavije

O odnosih med KPI in ZKJ so govorili, kot je znano, tudi na 14. kongresu KPI, ki je bil letošnjega marca v Rimu. Dr. Aleksander Grličkov, ki je vodil delegacijo ZKJ, je tedaj med drugim dejal tudi naslednje:

"Raznolikost poti, ki je pogojena z zakonitostmi zgodovinskega gibanja, ni ovira, temveč nasprotno, dinamična spodbuda za družbeno in politično akcijo delavskega razreda, uspešen boj za sociali-

zem in njegov razvoj kot svetovni proces.

Svet, v katerem živimo, je na začetku pisanja svoje nove zgodovine. Stara kapitalistična civilizacija je vse manj sposobna poskrbeti za ravnovesje med tehnološkim in človeškim napredkom. Izčrpana je ali pa je na koncu svojih moči - za to ne more ustrezati sodobnim zahtevam človeštva. V tem je tudi bistvo družbene krize kapitalizma in mednarodnega impe-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Sodelovanje med obema partijama se ugodno razvija. V okviru tega sodelovanja spada tudi obisk delegacije ZK Slovenije pri deželnem komiteju KPI Furlanije-

Julijske krajine (prejšnji teden). Med obiskom sta si delegaciji obeh partij izmenjali informacije ter se dogorili o oblikah nadaljnjega sodelovanja.

Devinsko-nabrežinska občina je na proslavi 30. obletnice osvoboditve izročila prapor tamkajšnji sekciji VZPI-ANPI. Na prapor je všivanih toliko zvezdic kolikor je padlih borcev in žrtev nacifasizma v tej občini.

O odnosih med KPI in ZKJ

(Nadaljevanje s 7. strani)

rializma. Po drugi strani je socializem prihodnost, čeprav še ni docela razvil svojih družbenih in materialnih sposobnosti svoje civilizacije v svetu, predvsem vse pogoje za popolnejšo osvoboditev človeka.

V vsakem primeru, sodobno človeštvo je v zgodovinskem, dramatičnem iskanju novih, humanejših odnosov v nacionalnih in internacionalnih okvirih. Napredne družbene sile delajo to z oboroženo socialno revolucijo ali s postopnimi ekonomskimi, političnimi in družbenimi reformami, skozi politiko nevrščenosti, skozi boj za nacionalno osvoboditev, politično in ekonomsko dekolonizacijo in nasploh boj za enakopravno demokratizacijo mednarodnih ekonomskih in političnih odnosov.

V tem iskanju so odprta številna vprašanja. Na številna med njimi še ni odgovora ali pa je več različnih odgovorov.

Velikanske spremembe v svetu spremljajo resne krize in pretresi. Te se v različnih socialnih sistemih različno izražajo, a se ne križajo z nobenim izmed njih. V tem vidimo smisel in bistvo nujnosti različnih pristopov k boju za socializem. Spreminjajo se objektivne zgodovinske okoliščine, v katerih poteka boj za socializem. Te spremembe so opazne tudi v koncepcijah, ki jih danes razvijajo komunistične partije - tiste, ki so na oblasti, pa tudi one, ki se zanjo bojujejo.

V teh razmerah postaja odprta, svobodna in enakopravna izmenjava mnenj med komunističnimi partijami kakor tudi širše - med vsemi naprednimi in osvobodilnimi silami - bistven sestavni del njihovega sodelovanja.

Odnosi med komunisti Italije in Jugoslavije so prav odnosi takega zelo plodnega sodelovanja, zasnovani so na vzajemnem spoštovanju in zaupanju, enakopravnosti, neodvisnosti in nevmešanju v notranje zadeve. Razlike v razmerah, v katerih delamo, nas pri tem niso ovirale.

Sodimo, da je tako sodelovanje ZKJ in KP Italije zelo pomembno za sedanjost in prihodnost naših držav. Prijateljstvo in dobri sosedski odnosi med Italijo in Jugoslavijo morajo biti naša trajna opredelitev, saj nas v to silijo eksistencialni interesi neodvisnosti, družbenega in gospodarskega napredka naših narodov pa tudi interesi miru in varnosti v tem delu sveta.

Upravičeno lahko verjamemo, da se bo še povečal prispevek ZKJ in KP Italije k takim odnosom, k njihovem še uspešnejšemu in vsestranskemu razvoju, narodnostne manjšine na obeh straneh meje pa naj bi postale še bolj element zblizevanja in krepitve prijateljstva med našimi narodi."

Pokrajinska razstava vina

Po prvih treh vedno uspešnejših tako po kakovosti razstavljenega pridelka, po naraščajočem številu razstavljalcev im po zanimanju obiskovalcev, priredi letos pokrajinska uprava četrto pokrajinsko razstavo vina.

Na sestankih koordinacijskega odbora, ki mu je predsedoval pokrajinski odbornik Lucijan Volk, so se dogovorili, da bo letošnja pokrajinska razstava vina v Miljah v dneh 18., 19., in 20. julija.

Kot običajno bodo prireditelji posameznih občinskih razstav poskrbeli za prevzem vina v svoji očini, po možnosti od nagrajencev na svojih razstavah, in sicer po 6 hl, tako da bo skupno razstavljeno na razstavi 36 hl vina z vsega področja pokrajine.

Sporod letošnje prireditve predvideva otvoritev razstave v petek, 18. julija popoldne z nastopom krajevnega godbe. V soboto bo poleg pokušnje vina v očinski sejni dvorani okrogla miza o "Kmetijstvu in okolju", nastop folklornih skupin in ples. V nedeljo se bo razstava zaključila z nagrajevanjem, kulturnim programom in plesom.

Glede na dosedanje pozitivne izkušnje, ki so dokazale koristnost te manifestacije

na pokrajinski ravni tako z gledišča sodelovanja med krajevnimi upravami, kot tudi kot znamenje večjega zanimanja in priznanja za delo krajevnih vinogradnikov, je pričakovati, da bo letošnja t.j. IV. razstava vin tržaške pokrajine potrdila in še povečala uspeh dosedanjih in prispevala k nadaljnjemu uveljavljanju javnih ustanov za vprašanja domačega vinogradništva in kmetijstva nasploh.

Prosvetno društvo
Prosek - Kontovel
V petek 27.VI.1975 ob 21. uri v prosvetnem domu na Proseku otvoritev razstave

"Uprli smo se fašizmu"

V soboto 28.VI.1975 ob 20 uri v Balančevi ogradi (pri spomeniku) - Prosek proslava 30-letnice zmage nad nacifašizmom.

Sodelujejo:
Pevski zbor "Zarja" iz Železne Kaple - (Avstrija)

Pevski zbor Delavsko prosvetnega društva Svoboda iz Stražišča

Pevski zbor Delavsko prosvetnega društva Svoboda bratov Milavcev - Brežice

Pevski zbor V. Mirk - Prosek-Kontovel, Proška godba

Amaterski oder Prosek - Kontovel

Ob 16. uri otvorite kioskov

V počastitev spomina tov. Božidarja Kolariča

Pred 31 leti je padel tovariš Božo Kolarič, znani politični delavec, organizator delavskega gibanja in vidnejši voditelj KPI v naši deželi. Usmrtili so ga nacifašisti. Slava njegovemu spominu.

V počastitev njegovega spomina sta žena Štefanija in hči Giglia prispevali 10.000 lir za "L'Unita" in 5.000 lir za "Delo".

Iskrena hvala.

Zaradi občutnega povišanja tiskarskih in drugih stroškov smo bili prisiljeni zvišati ceno lista na 150 lir, letno naročnino pa na 2.500 lir. Zveste naročnike in bralce prosimo za razumevanje in jih vabimo, naj list še naprej podpirajo. Za vsak prispevek se vsem že vnaprej toplo zahvaljujemo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA

DELO - glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Direktor ALBIN ŠKERK

Odgovorni urednik

ANTON MIRKO KAPELJ

Uredništvo in uprava:

Trst - Ulica Capitolina, 3

telef. 764-872, 744-047,

Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi, 2

telef. 24-36

Letna naročnina 1.500 lir.

Poštni tekoči račun 11/7000

Tisk: Tipo/offset Riva

lastnika: C. Facchetti in P. Zucca

Trst, Ul. Torrebianca 12